

סגולה לשמחת השבת

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שפנא מפראהבישט זיעונוכ"א

סגולת הצדיק משפנסט זיע"א

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משפנסט], **אמר:** מי שרצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות מאולחנותיו הקדושים ומספספלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי פרשת ויגש חשפ"ב

גליון 59

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

סוד תרועה כנגד ע' פנים בתורה של ע' ענפים לבית יעקב

וטהור, פסול וכשר. סוד יעקב קו הממוצע שמתמצע בין חסד וגבורה, שהוא בחיר האבות⁽⁴⁾, כי אברהם הוא חסד, יצחק גבורה, ויעקב סוד התפארת, הממוצע בין שני הדברים מזה ומזה יש בו והוא סוד הרחמים. ולכן עם עסק התורה יכולין לבטל כל הדינים והגבורות הנפולים למטה כי יש בה שני השרשים סוד התורה תורה ע' כנ"ל, ע' נפש לבית יעקב. ועם התרועה הנ"ל יכולים לשבור ולעקור כל הדינים, כי אין הדינים נמתקין אלא בשורשם והוא השורש לכל כנ"ל. ותרועה הוא מלשון "תרועם בשבט ברזל" (תהלים ב.ט).

וזו שכתוב (בראשית א טז) "ואת המאור הקטן לממשלת הלילה", כי אברהם נקרא המאור הגדול לממשלת היום כנ"ל, ויעקב הוא הקטן כנגד אברהם כמו שנאמר (עמוס ז ה) "חדל נא מי יקום יעקב כי קטן הוא". ועם המאור שבתורה שעל ידה נתגלה לממשלת הלילה יכולים למשול ולשלוט על כל הדינים והגבורות המכונים בשם לילה⁽⁵⁾. עירין קדישין, דף מג

"כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים" (בראשית מו כ) תרועה הוא נגד יעקב⁽¹⁾, שהם אותיות תורה ע', בסוד התורה שניתנה לבני יעקב⁽²⁾ סוד שבעים נפש יוצאי ירך יעקב, שלהם ניתנה התורה בסוד ע' פנים לתורה⁽³⁾, שכל ענף מע' נפש לבית יעקב יש לו פנים בהתורה. וזה שאמר הכתוב אצלו (בראשית כ ט) "ויגל את האבן מעל פי הבאר", כי הבאר היא התורה כמו שנאמר (ישעיה נה א) "הוי כל צמא לכו למים" והוא גילה הבאר שכתוב אצל אברהם "ויסתמום פלשתים" (בראשית כו יח), שחפרו עבדי אברהם. ואצל יצחק כתיב (שם) וישב ויחפור את הבארות אשר חפרו עבדי אברהם, ויסתמום פלשתים". אבל לא גילה סוד הבאר, שהיא התורה, לעולם השפל הזה. אך אצל יעקב נאמר "ויגל", שגילה האבן מעל פי הבאר, שעל ידי זרעו נתגלה התורה ונמסרה לזרעו בזה העולם.

ולכן יש בהתורה חסדים וגבורות יחד, סוד איסור והיתר, טמא

שהוא רישא דלא אתיידע הנכללת בפרצוף דארין שמתפשטת אורה ושפעה על חכמה שהוא אבא, ומחמת שמקבלת שפעה ואורה מרישא דארין, כתוב אצלה (קהלת ז יב) "והחכמה תחיה בעליה". כי זה ידוע למי שיודע שכל דבר שבא לכלל 'יש' ו'הויה' מוכרח להיות מקודם אין ואפס, כמו הגרעין שאורעין להצמיח מוכרח להיות מקודם נרקב ונתבטל, ועל ידי זה יכול להגיע לכלל הויה יש להיות נצמח, וכמו שכתבו המקובלים 'פושט צורה ולובש צורה', כי על כל דבר אין ואפס אי אפשר לדינים להיות נאחזים שם, כי אין להם במה לאחוז, ולכן מדת החכמה היא רחמים גמורים ופשוטים מחמת שמקבלת שפעה מאין. ולכן מרומזת על הויה שהיא נקודה דקה מן הדקה, כי אפילו ניקוד דק ביותר הוא גם כן יו"ד שהוא קרוב לאין, ששרשה ומקורה מרישא דארין. עיי"ש עוד.

בשבעים פנים של ע' לשון, וכן נביאים וכתובים. 4. עיין בראשית רבה (עו א): ר' פנחס בשם ר' ראובן, שני בני אדם הבטיחון הקדוש ברוך ונתיראו, הבחור שבאבות והבחור שבנביאים, הבחור שבאבות זה יעקב שנאמר (תהלים קלח ד) "כי יעקב בחר לו יה", ואמר לו הקדוש ברוך הוא "והנה אנכי עמך" ובסוף נתיירא שנאמר "ויירא יעקב". 5. וראה שם עוד שהמשיך לפרש על פי זה, וזה לשון קדשו: והנה המאור הגדול שהוא סוד אברהם והחסד נמשך מן החכמה, שמחכמה נבנה פרצוף 'אבא' סוד 'אב המון גוים' שנאמר אצל אברהם (בראשית יז ה), ושם בחכמה מאיר השם אכדט"ם שהם אותיות שקודם אלהים כידוע למי שיודע, כי קודם א' אין אות, ולפני מ"ם סתומה היא מ"ם פתוחה. ומחכמה נפקת כל הברכות והחסדים, כי החכמה מאין תמצא (איוב כח יב). כי חכמה נמשך מרישא דארין

1. ראה זוה"ק (פנחס רל): קש"ת סימן תקיעה שברים תרועה, ואינו סימן מרכבה דאבהן, תקיעה דאברהם, שברים דיצחק, תרועה דיעקב דאתמר ביה 'ותרועת מלך בו. 2. עי' זוה"ק (מקץ קצח). 3. ראה באותיות דרבי עקיבא: שכל גנוי החכמה מסורין בידו וכולן נפתחו לו למשה בסיני עד שלמדו בארבעים ימים כשהיה עומד בהר, תורה בשבעים פנים של שבעים לשון. וכן כתב רבי אברהם אבן עזרא (הקדמה לפירושו על התורה, הדרך החמישית) 'ועבעבור הדרש דרך הפשט אינה סרה, כי שבעים פנים לתורה'. וראה בילקוט ראובני (פר' משפטים): סח לי מטטרון שר הפנים, שבעה שעלה משה למרום צוה הקב"ה אותי ונתן לי משיעור קומה שלו ע' אלף רבוא פרסאות על ע' אלף רבוא פרסאות למד משה התורה

בן רבי אברהם בן המגיד ממעורישט' כאחד משמות הצדיקים שהזכרת שם היה סגולה להזכירם, וכדלהלן: הספר 'שמות הצדיקים' נכתב על ידי רבי נתן מברסלב בעקבות דברי רבו רבי נחמן מברסלב בספר המידות, וכך כתב שם: עצם הזכרת שמות הצדיקים בכוחה להשפיע על האדם לטובה, ובלשוננו: "על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולים להביא לשינוי במעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע..." (ספר המדות, ערך צדיק, חלק ב). יש לציין כי הספר מכיל את שמות כל הצדיקים המוזכרים בתנ"ך, במשנה, בגמרא, במדרשים ובספר הזוהר, וכן צדיקים נוספים רבים, גאונים, ראשונים ואחרונים עד לדורות. (נדפס לראשונה במאהלוב תקע"א, בסוף 'ספר המדות').

ובאמת מי שמתבונן בספר התיאור משתומם מעוצם העמקות שבו, זה נורא ואיום, וכו'. והנה רבנו ז"ל אומר תורה בלקוטי מוהר"ן (חלק א' סימן ד) ומזכיר שם שורה אחת: 'אין מספידים בתנוכה', שזה ההספד, אומר מוהר"ן ז"ל, מכון על רבי שלום שכנא מפרוהובישט, בנו של המלאך שלא היה בגדר אדם ולא ידע כלום מה קורה בזה העולם עד שאביו הוצרך לומר לבעל התיאור לך תלמד עם בני נגלה, לידע שיש עולם הזה כו'.

2. המשיך רבי נתן מנח"ב עמ"ק 2 ז"ע, רבנו [מוהר"ן מברסלב] ז"ל כשאמר את התורה בלקוטי מוהר"ן (חלק א' סימן י"ד) הוכיח שם מענין הספר, שאין מספידים בתנוכה, וזה היה הספד על רבי שלום שכנא מפרוהובישט שאמר אז כשהולך אור גדול מן העולם בא חושך גדול, והוא כיון דברים אלו על הצדיק הקדוש הזה. ואם רבנו ז"ל אומר עליו שהוא אור גדול שהולך, נתאר לעצמנו גדלותו וכו'. אביו היה רבי אברהם המלאך, כי לא היה בגדר אדם כלל, שהיה בנו של המגיד הקדוש ממעורישט ז"ע תלמיד הבעל שם טוב הקדוש ז"ע. למגיד ממעורישט היו המון תלמידים, אחד מתלמידיו היה בעל התיאור ז"ע, ואמר לו המגיד: אתה תלמד נגלה עם בני רבי אברהם והוא ילמד אותך ונסתר

ליקוט מדברי

**הרה"ק האביר יעקב מסדיגורה ז"ע
על זקינו הרה"ק מפראהבישט ז"ע
לרגל יומא דהילולא ה' טבת תשכ"א**

**הרה"ק רבי נתן מנמירוב ז"ע
לרגל יומא דהילולא ה' טבת תר"ה**

או לאחר הסתלקותו של הרה"ק מפרוהובישט החל להתקרב לרבי נתן שמן שהסתלק ב"ח תשרי תקע"א, כתשע שנים לאחר ההתקרבות, ואולי אפשר לומר שלאחר ההסתלקות של הרה"ק מפרוהובישט התקרב והפך לתלמידו של הרה"ק רבי נתן, והדברים צריכים עדין ביור.

האהל על קברו של רבי נתן זצ"ל

המצבה של רבי נתן זצ"ל

מתלדויותיו

רבי שטרנהארץ נולד בט"ו שבבט תק"מ לאביו רבי נפתלי הירץ מהעיר נמירוב. כבר בילדותו יצא שמו בעולם כ'העילוי מנמירוב'. בהגיעו לפרק האיש מקדש לקחו כחתן לבתו הגאון רבי דוד צבי אויערבאך זצ"ל רבה של הערים שרהווד, מאהלבי, קרמניץ, שריגד וכל העיירות הסמוכות עליהם.

המטבר לברדיטשוב

לבקשת אביו היה אמור רבי נתן לעבור בשנת תקס"ב להתגורר בעיר ברדיטשוב ולנהל בה את העסק שהיה שייך אל אביו, וסיניפו התפרסמו בכל אוקראינה, אך באותה שנה הגיע הרה"ק רבי נתן להתגורר בעיר ברסלב הסמוכה לנמירוב, ושמו התפרסם בין יושבי הסביבה, רבי נתן החליט יחד עם שניים מחביריו לנסוע אל ברסלב הסמוכה לתלות על קנקנו של רבי נתן. רבי נתן התקשר אל רבו זה בעבותות של אהבה, ונעשה לתלמידו הקרוב ביותר, אשר ליווה בכל דרכיו עד להסתלקותו, ואף פירסם את דבריו תורתו בספריו הרבים.

לבקשת אביו היה אמור רבי נתן לעבור בשנת תקס"ב להתגורר בעיר ברדיטשוב ולנהל בה את העסק שהיה שייך אל אביו, וסיניפו התפרסמו בכל אוקראינה, אך באותה שנה הגיע הרה"ק רבי נתן להתגורר בעיר ברסלב הסמוכה לנמירוב, ושמו התפרסם בין יושבי הסביבה, רבי נתן החליט יחד עם שניים מחביריו לנסוע אל ברסלב הסמוכה לתלות על קנקנו של רבי נתן. רבי נתן התקשר אל רבו זה בעבותות של אהבה, ונעשה לתלמידו הקרוב ביותר, אשר ליווה בכל דרכיו עד להסתלקותו, ואף פירסם את דבריו תורתו בספריו הרבים.

תלמיד פרוהובישט

מקובל כי רבי נתן היה לתלמידו של הרה"ק רבי שלום מפרוהובישט בטרם התקרב לרבי נתן, כפי שמוצא להלן, נסחה איפה לעשות סדר בתאריכים, רבי נתן התקרב ולנהיג בה את קהל מרעיתו, עד שעתה שנת תקס"ג כחודש תשרי נסתלק רבינו שלום מפרוהובישט, יצא איפה כי בסמוך

הקשר עם רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט ז"ע

מסאוראן (מכתב קט"א): "וה' אלוקים אמת יודע כי דיברתי עם גדולי קדושי ישראל צדיקים יסודי עולם ז"ע, עם כולם דיברתי הרבה, וכלם קיבנו אותי באהבה רבה ובחיבה יתירה, ובפרט הרה"ק והנורא מברדיטשוב, ואחריו הרה"ק מחמעליניק, והרה"ק מו"ר רבי שלום מפראהבישט זצ"ל, ושאר גאוני עולם.

המצבה של רבי נתן זצ"ל לפני הקמת האהל

מצבת רבי נתן מיימי, ומשמאל מצבת נכדו ר' דוד צבי שטרנהארץ

תלמיד פרוהובישט ז"ע בשלט המוצב באוהל מנוחת מון הרה"ק רבי שלום שכנא בפראהבישט ז"ע ביזמות אגודת 'אהלי צדיקים' בראשות רבי ישראל מאיר גבאי שליט"א וכתב בין היתר שלפני בהתקרב אל מוהר"ן מברסלב היה רבי נתן תלמידו של הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט ז"ע.

וכן מצויין שם שרבי נחל מברסלב התבטא על הרה"ק מפראהבישט שהיה אור גדול גדול מאד והיה צדיק אמיתי, (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ד). וכן כתב בספר 'שבחי הר"ן' (בחלק 'שיוחתי מוהר"ן', עבודת ה' עמוד פ"ו טור ב'): וכן הפליג מאוד בקדושת רבי הקדוש וכו' ובקדושת הר"ב שלום ז"ל. ובספר 'לכובי אור' מביא: הרה"ק רבי שלום מפראהבישט שלח את תלמידו שלוש אצל אדמו"ר מוהר"ן ז"ל כי היה אהבה גדולה ביניהם, וסיפר אותו תלמיד ששמע אז מרבינו בזה"ל: "מיין מוסר ספר איז תנ"ך, וכך כותב רבי נתן בספרו 'עלים לתרופה' במכתבו המפורסם להרב

מכונת מוהר"ן מברסלב דבירי על ז"ע הרה"ק מפראהבישט ז"ע וכן מקובל אצל חסידי ברסלב כי כשמוהר"ן אמר את התורה המופיעה בלקוטי מוהר"ן (חלק א' סימן י"ד) והזכיר שם מענין הספד, שאין מספידים בתנוכה, היה זה הספד על רבי שלום שכנא מפרוהובישט שאמר אז כשהולך אור גדול מן העולם בא חושך גדול, והוא כיון דברים אלו על הצדיק הקדוש הזה. כפי שמצויין בספר 'אשר בנחל' (חלק ג) מכתב י' רכו) בזה הלשון: היה צדיק קדוש בשם רבי שלום שכנא מפרוהובישט ז"ע, הוא היה בנו של רבי אברהם המלאך ז"ע, שהיה הבן של המגיד הקדוש ממעורישט

יד ט) 'על כל נשימה ונשימה תהלל יה', ואמר על זה זקני אדמו"ר מרוזין ז"ל ז"ע ועכ"י, ששאלו אותו באיזה אנפין יכולים לעמוד ולהתפלל ואנו רח"ל מלאי עון, והשיב עם הנ"ל עם כל נשימה ונשימה שהיא חדשה וטהורה תתחיל לעבוד להשי"ת, ובפרט בימים אלו אחרי הימים הנוראים שהם טהורים ונקיים יכולים לעבוד השי"ת בלב שלם.

דמות דיוקנו של מון האביר יעקב מסאדיגורא זצ"ל

אמר הכתוב (יהוה יחזקאל א' ד) "והחיות רצוא ושוב", למה רצוא ולמה שוב. כי החיות של האדם ע"י רצוא עושה רושם למעלה אף על פי שמוכרח להיות ושוב, אבל רישומה ניכר וקונה ע"י זה שבייתה במקום היותר גדול במדרגות. ונוח לו בפעם השניה לבוא למקומו הראשון, וכמו של מעלה עוד יותר.

מצבת הרה"ק האביר יעקב מסאדיגורא בבית העלמין נחלת יצחק גבעתיים

איתא בגמ' (סנהדרין צט): א"ר אלכסנדר כל העוסק בתורה לשמה משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, שנאמר (ישעי' כ"ה) "או יחזק במעו יעשה שלום לי" שלום יעשה לי. ואמרינן בסוף מסכת עוקצין אין כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר "ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום", ולכאורה קשיא איך שייך לומר לעשות שלום בפמליא של מעלה, הלא שם מקור השלום ואיזה שלום הוא עושה.

אבל האמת היא "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי" (יזמיה לג כה), ואז היה בא לפירוד בין הפמליא של מעלה לפמליא של מטה, כי היתה צריכה להתבטל, כי אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי, כי הפמליא של מעלה היתה עולה למעלה, וע"י כל העוסק בתורה לשמה שם חקות שמים וארץ, והוא משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, כי נשאר במקומו ויש קשר ביניהם. וזה עבודת הצדיקים.

וזה שמעתי כמה פעמים שאדמו"ר הק' ז"ע ועכ"י אמר לי בעת שהייתי עוד ילד קטן, אסור ללמוד לקנטר וגם לא טוב ללמוד להתכבד, ומה דאמרינן 'מתוך שלא לשמה בא לשמה' (פסחים ג), זה עצמו כבר מדרגה, שמתוך שלא לשמה יכולים לבוא לתורה לשמה. וע"י זה באה ישועה בכל העולם הן חסידים והשפעות טובות עבור כלל ישראל, והן לשלם לשונאי ישראל כגומלם. וזה מאמר הפסוק או יחזק במעו, אם הם אווזים בתורה, הקדושים עוסקים בתורה ואין מחפשים דברים ומעוה אחר, רק 'מעוה' התורה הקדושה, 'יעשה שלום לי' ויכולים לנקום משונאי ישראל, 'שלום יעשה לי' ממדת הדין שלא יוכל לקטרג ולומר מה נשתנה אלו מאלו. וזה אין כל מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, כי על ידי שעושים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, על ידי ה' עז לעמו יתן, ע"י ענו התורה שעוסקים בתורה לשמה, ע"י זה ה' יברך את עמו בשלום, היינו 'שלום יעשה לי' כי נתבטל הקטרוג מה נשתנה אלו מאלו, והשי"ת נתן לעמו ישראל ישועה.

זה היה עבודת זקניי ואבי אדמו"ר ז"ע ועכ"י כל אחד כפי עבודתו, זקני המלאך ז"ע ועכ"י היה ממש מלאך ה' צבאות, נפשט כל המעת לעת מהגשמיים דבוק בהבורא ב"ה. זקני הק' ה' שלום מפראהבישט ז"ע ועכ"י העלה כל הדברים למקור ושורש העליון, ונתבטל הגשמיים אצלו כי עשה מכל חומר צורה, וכו'. השי"ת יעזור שזכותם יגן עלינו ועל כל ישראל ונזכה להאולה שלימה בקרוב.

רבינו שלום מורה דרך תשובה לחוטא
מספרים העולם מזקני הקדוש הרה"צ רבי שלום מפרוהובישט ז"ע, אשר בא לפניו איש אחד מלא עונות חטאים ופשעים, וביקש מאתו אשר יתן לו תיקון, ונתן לו, ונעשה אחר כך בעל תשובה. ושאל אותו חותנו זקינו הקדוש הרה"צ רבי נחום מטשערנאבערל האין לא תפחד ליקח עליך עבירות חמורות כאלה, וענה לו הרה"צ הרבי שלום ז"ע, הצדיק צריך להיות הדבק במדותיו, וכמו שאמרנו (שבת קלג) מה הוא רחום אף אתה רחום, וכמו כן מה הוא נושא עון אף אתה נושא עון, אין דער אייבערשטער אזי א נושא עון טראגט עהר דאך אף זיך אזוי פיל עבירות, אין אז סע אזי איז איזהם שוונע העלפין מיד שוונע העלפט ער אונע. (היינו כשהקדוש ברוך הוא נושא עונותיהם של ישראל, ואם הרבה האדם לחטוא וקשה כביכול להקדוש ברוך הוא לישא חטאיו ופשעיו, אזי בהתבוננות במדת שקבלנו עון, מקבלים אנו על עצמנו את העונות ובוה מסייעים אנו כביכול להקדוש ברוך הוא, וכשקשה עלינו הדבר אזי ופשעו, אזי בהתבוננות במדת שקבלנו עון, מקבלים אנו על עצמנו את העונות בזה מסייעים אנו כביכול להקדוש ברוך הוא, וכשקשה עלינו הדבר אזי ופשעו, אזי בהתבוננות במדת שקבלנו עון, מקבלים אנו על עצמנו את העונות.)

ההשפעות טובות בזכות יומא דהילולא
כעת הלולא של אדמו"ר ז"ע ועכ"י. היום היה הלולא של אדמו"ר המלאך ז"ע ועכ"י, ומחר בלילה הלולא של אדמו"ר ה' שלום פראהבישט ז"ע ועכ"י. אנתנו מאמינים בני מאמינים שימים האלה יש השפעות טובות על השמחה שיש בעולמות העליונים בימים שהצדיק עולה מדרגא לדרגא, ועל ידי שישושים כבאן ומדברים ומתקשרים להמעשים טובים של הצדיק, יכולים להשיך השפעות טובות לזה העולם, ובפרט בזמן הזה שאנחנו צריכים ישועה גדולה.
קרויים חיים
בהחסידות יש לנו שלושה ימים של זכויות גדולות, ההילולא של זקניי הק' המלאך ז"ע ועכ"י, והיום ההילולא של אדמו"ר הק' ז"ע ועכ"י, ומחר בלילה הלולא של זקניי הק' ה' שלום פראהבישט ז"ע ועכ"י... זה 'צדיקים במיתנתן קרואים חיים' (ברכות יח), ענין 'קריאה' הוא בקשה וצעה, 'חיים' שיתן חיים וישועה לאחינו בני ישראל בכל מקומו הסבנה רח"ל שהם כעת. השי"ת יעזור שזכות אדמו"ר יגן עלינו ועכ"י, ואדמו"ר המלאך ז"ע ועכ"י, וזכות של זקניי אדמו"ר ה' שלום יגן עלינו ועל כל ישראל לישועה כללית ולגאולה שלימה אמן כן יהי רצון.

עבודת הקודש של זקניי מפרוהובישט לבטל החומר
היום היה ההלולא של זקניי אדמו"ר הק' המלאך ז"ע ועכ"י, ועתה של אבי הק' אדמו"ר ז"ל ז"ע ועכ"י, ומחר בלילה של זקני אדמו"ר ה' שלום מפראהבישט ז"ע ועכ"י. הצדיק הולך מעלה מעלה ממילא בתוסף קדושה וחיות להימים האלע ע"י זה, ויש באפשרות ע"י ימים כאלו שזכות ייהיה ממה להיות ראשון לחשבון עונות.
כתיב (תהלים קו) כל הנשמה תהלל יה, ודרשו חז"ל (ב"ר